Miljøkonsekvensrapport for Lundsbækgaard

Simon Hoffmann Christensen

Adelvej 29, 6500 Vojens

Ansøgningsskema nr. 266651

Af miljørådgiver Hanne Hoffmann, HoffmannMiljø

Indhold

Indledning 5
Ikke-teknisk resumé 6
Basisoplysninger 8
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte 9
Afløbsforhold 12
Foderopbevaring 12
Lys 12
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse 12
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning 13
Beliggenhed 13
Naturområder 16
Lugt 17
Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte 18
Støv 18
Fluer og skadedyr 18
Til- og frakørselsforhold 18
Rystelser 19
Støj 20
Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger 20
Egenkontrol 21
Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen samt ved brugen af naturressourcer 22
Grundvand 22
Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin mv.) 22
Affald 23
Vand 24
Energi 24
BAT (ammoniak) 25
Ammoniak – anlæggets emissionsniveau og valg af teknologi 25
Management og godt landmandskab 25
Fodringsstrategi 26
Vand 26
Energi 26
Spildevand 26

Støj 27
Støv 27
Lugt 27
Opbevaring af husdyrgødning 27
Udbringning af husdyrgødning 28
Samlet BAT-vurdering 28
Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgtes virkning på miljøet 29
Befolkningen og menneskers sundhed 30
Alternative løsninger 31
Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten 32
Kildeliste 33

Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver en tilpasning af svinebesætningen på Adelvej 29, 6500 Vojens, beliggende i Haderslev Kommune.

Baggrunden for ansøgningen er, at ejendommen under alle omstændigheder skulle have foretaget en revurdering af sin miljøgodkendelse. Ejendommen har hidtil været administreret som et IE-brug (et husdyrbrug omfattet af EU's IE-direktiv om industrielle emissioner), uden at produktionen har overskredet de fastsatte stipladsgrænser. I forbindelse med den forestående revurdering er det derfor fundet naturligt samtidig at få bragt ejendommens retlige status i overensstemmelse med den faktiske drift. Med den foreliggende ansøgning og godkendelse vil ejendommen fremover blive administreret efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 1, hvorved ejendommens formelle status som ikke IE-brug bringes på plads, og den fremtidige sagsbehandling – herunder krav til BAT, egenkontrol og periodiske revurderinger – sker på det korrekte lovgrundlag.

Rapporten beskriver de faktiske forhold på ejendommen i dag samt karakteristika ved det ansøgte, herunder den forventede fremtidige drift. På den baggrund vurderes de konsekvenser, der er forbundet med det ansøgte, for miljø, natur og omkringboende.

Rapporten er opbygget i overensstemmelse med bilag 1 til bekendtgørelse nr. 1261 af 29. november 2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen):

- Rapporten indledes med et ikke-teknisk resumé.

God læselyst.

Ikke-teknisk resumé

Projektet og dets miljømæssige konsekvenser er herunder beskrevet i et ikke-teknisk resumé, der gør det muligt for offentligheden at få indblik i det ansøgte projekt og konsekvenserne af dette.

Beskrivelse af projektet

Simon Hoffmann Christensen ønsker at tilpasse soholdet på Adelvej 29, 6500 Vojens. Formålet er at fremtidssikre anlægget og tilpasse produktionen til den aktuelle drift.

Projektet omfatter følgende elementer:

- Den eksisterende produktion bevares uændret. Der sker ingen godkendelsespligtige bygnings- eller staldændringer på den eksisterende stald- og produktionsmasse.
- Den eksisterende "Ny smågrisestald" ændres til flexgruppe (Slagtesvin og Smågrise 50-75 % fast gulv).
- De eksisterende Løbeafdeling 1 og 2 ændres til flexgruppe (søer og slagtesvin, 50-75 % fast gulv).
- Der opføres nye fodersiloer.

Produktionen vil fortsat bestå af søer med tilhørende produktion af smågrise, polte og slagtesvin samt heste. Ændringerne sker med henblik på at tilpasse driften og fremtidssikre anlægget.

Husdyrgødningen opbevares i de eksisterende gyllebeholdere (Gyllebeholder 1-3).

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Ejendommens beliggenhed i landskabet og i forhold til beboelser

Ejendommen er beliggende i det åbne land i Lundsbæk, i Haderslev Kommune. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Adelvej 23, som ligger ca. 200 m fra anlægget. Den nærmeste byzone er Vojens, beliggende ca. 2,6 km fra anlægget.

Lugt, støj, fluer, transporter mv.

Lugt fra husdyrbrug reguleres i forbindelse med afgørelser via lugtberegninger, og lugten vurderes ud fra det beskyttelsesniveau der er fastsat i Husdyrbrugloven.

Lugtgenekriteriet overholdes til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone. Beregningerne viser, at lugtgenekriterierne i Husdyrbrugloven er overholdt. Dermed forventes ingen væsentlige lugtgener ved omkringliggende beboelser.

Fluer og skadedyr bekæmpes på ejendommen ved at etablere foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transporterne til og fra ejendommen forventes ikke at stige som følge af det ansøgte.

Landskab

Ejendommen ligger i et åbent landbrugslandskab nordvest for Vojens. Da projektet alene omfatter nye fodersiloer i tilknytning til det eksisterende anlæg, og der ikke opføres nye stalde eller sker godkendelsespligtige bygningsændringer, vil der ikke ske en væsentlig påvirkning af landskabet som følge af projektet.

Påvirkning af natur

Den samlede ammoniakfordampning fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg i ansøgt drift er beregnet til 4.623 kg NH_3-N/år. Merdepositionen på de nærmest liggende naturområder overstiger ikke 0,1 kg N/ha/år for noget naturpunkt, og alle krav til beskyttede naturtyper er overholdt.

Der er ca. 7,6 km til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (Natura 2000), som er det nærmeste kategori 1-naturområde. Beregningerne viser en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år, og husdyrbruget har dermed ikke en kvælstofpåvirkning af området.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Der er i ansøgningen beregnet et samlet BAT-niveau for hele anlægget på 4.623 kg NH_3-N årligt. Ammoniakemissionen fra anlægget er beregnet til 4.623 kg NH_3-N årligt, hvilket ikke er højere end det beregnede BAT-niveau.

BAT opfyldes via de eksisterende staldsystemer, der lever op til de fastsatte BAT-krav for staldtypen.

Alternativer til teknologi og foranstaltninger

Der er ikke fundet alternativer, der er bedre end den valgte løsning. Den ansøgte løsning er valgt, fordi den udnytter de eksisterende stalde og lagerfaciliteter bedst muligt uden nybyggeri af stalde.

Ophør

Ved ophør med driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøaffald skal bortskaffes efter gældende lovgivning.

Basisoplysninger

Oplysninger om samdrift med andre ejendomme

Simon Hoffmann Christensen ejer Adelvej 29, 6500 Vojens. Der er ingen samdrift med andre ejendomme i miljømæssig forstand.

Der er ikke registreret andre ejendomme med dyrehold under CVR-nummeret.

Biaktiviteter

Ejendommen opvarmes med halmfyr.

Der er ingen andre biaktiviteter på ejendommen.

IE-brug

Husdyrbruget er ikke kategoriseret som et IE-brug, da der er under 750 stipladser søer og 2.000 stipladser til slagtesvin.

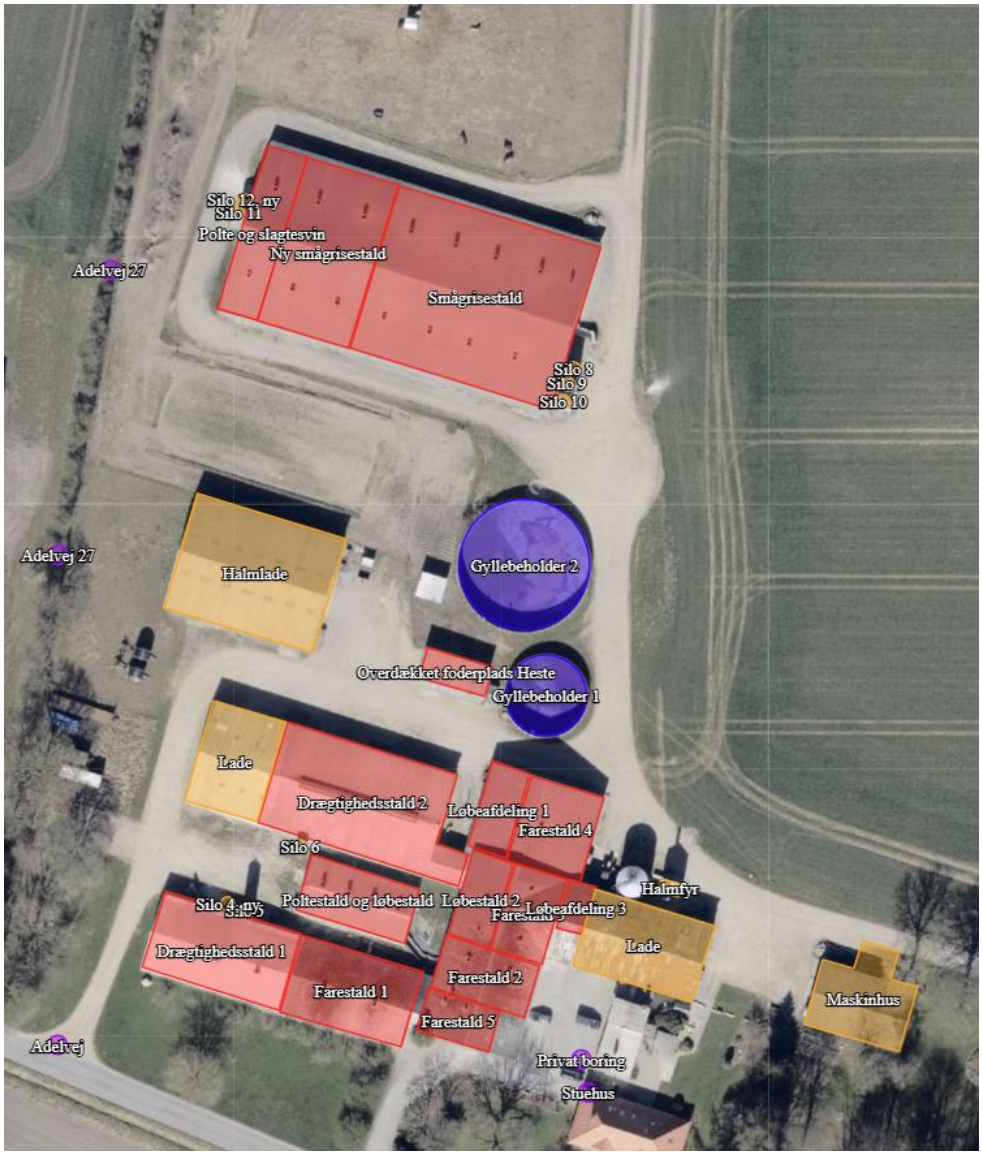
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Indretning og drift

Produktionsarealet er i denne ansøgning opgjort ved en detaljeret opmåling af stierne. Gangarealer og inventar er fratrukket.

Bygningsoversigt:

- Stuehus
- Drægtighedsstald 1 (eksisterende)
- Drægtighedsstald 2 (eksisterende)
- Farestald 1, 2, 3, 4 og 5 (eksisterende)
- Løbeafdeling 1, 2 (eksisterende, ændres til flexgruppe uden bygningsændringer)
- Løbeafdeling 3 (eksisterende)
- Poltestald og løbestald (eksisterende)
- Smågrisestald (eksisterende)
- Ny smågrisestald (eksisterende, ændres til flexgruppe uden bygningsændringer)
- Polte og slagtesvin (eksisterende)
- Overdækket foderplads Heste (eksisterende)
- Maskinhus (eksisterende)
- Halmlade (eksisterende)
- Lade (eksisterende)
- Nye fodersiloer
- Gyllebeholder 1, 2 og 3 (eksisterende)



Den eksisterende produktion og de eksisterende stalde bevares uændret. Den eneste ændring i produktionen er, at der i enkelte stalde ændres til flexgrupper. Der opføres nye fodersiloer ved Polte og slagtesvin og ved Drægtighedsstald 1.

Stalde og produktioner – ansøgt drift:

Staldnavn	Staldstørrelse (m²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Produktionsareal (m²)
Drægtighedsstald 1	418	Mekanisk ventilation	6 m	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	281
Farestald 1	368	Mekanisk ventilation	6 m	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	258
Farestald 5	120	Mekanisk ventilation	6 m	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	69
Farestald 2	197	Mekanisk ventilation	6 m	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv (38 m²); Flexgruppe: Søer, diegivende, golde og drægtige; 25-49 % fast gulv (90 m²)	128
Farestald 3	175	Mekanisk ventilation	6 m	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	96
Farestald 4	248	Mekanisk ventilation	6 m	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	166
Løbeafdeling 1	127	Mekanisk ventilation	6 m	Flexgruppe: Søer og Slagtesvin; 50-75 % fast gulv	108
Løbestald 2	138	Mekanisk ventilation	6 m	Flexgruppe: Søer og Slagtesvin; 50-75 % fast gulv	101
Løbeafdeling 3	49	Mekanisk ventilation	6 m	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	45
Drægtighedsstald 2	733	Blandet ventilation	6 m	Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv	600
Poltestald og løbestald	237	Mekanisk ventilation	6 m	Flexgruppe: Søer og Slagtesvin; 50-75 % fast gulv	164
Smågrisestald	1314	Mekanisk ventilation	6 m	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1032
Ny smågrisestald	600	Mekanisk ventilation	6 m	Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv	493
Overdækket foderplads Heste	78	Naturlig ventilation	3 m	Heste. Dybstrøelse	59
Polte og slagtesvin	263	Blandet ventilation	6 m	Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv	185
Sum					**3785**

De eksisterende stalde og produktioner bevares uændrede. Den eneste ændring i produktionen er, at der fremover vil være 5 stalde med flexgrupper i stedet for 2 stalde. Der kan skiftes mellem dyregrupperne ved at flytte inventar, uden at der laves godkendelsespligtige ændringer.

Afløbsforhold

Fra staldanlægget føres alt spildevand fra vask af stalde samt vandspild til gyllebeholderne.

Ved staldanlægget er der etableret en vaskeplads med afløb til gyllebeholderne.

Alt tagvand fra staldene ledes til dræn eller nedsivning via faskiner.

Sanitært spildevand fra ejendommens personalefaciliteter afledes til septiktank efterfulgt af et nedsivningsanlæg.

> **Vurdering:** Det vurderes, at afledning af vaskevand og spildevand fra staldanlægget sker i overensstemmelse med gældende regler.

Foderopbevaring

Der er i dag udendørs korn- og fodersiloer ved ejendommen, og der opføres nye fodersiloer i forbindelse med det ansøgte. Siloerne bliver ikke højere end eksisterende anlæg på ejendommen. Foder blæses direkte i siloerne. Foderet transporteres fra siloerne til staldene i lukkede systemer.

Lys

Produktionen foregår i lukkede stalde, hvilket begrænser generne fra lys. Ejendommen har naturligvis belysning på befæstede arealer og pladser, som primært anvendes i årets mørke måneder. Det ansøgte projekt medfører ikke ændringer af lysforholdene ud over almindelig belysning ved indgangen til stalden for polte og slagtesvin samt på gårdspladsen ved stuehuset og maskinhuset.

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse

I forbindelse med det ansøgte nedrives ingen eksisterende bygninger, og der opføres ingen nye stalde. De planlagte tiltag er:

- Ændringer til flexgrupper i enkelte stalde.
- Nye fodersiloer: Der opføres nye fodersiloer ved ejendommen. Højde: max 12,5 m. Volumen: op til 30 m³.

De nye fodersiloer opføres med samme materialer og udtryk som de eksisterende siloer og beholdere.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Husdyrgødningen fra staldene opbevares i lagre på ejendommen. Der er tre eksisterende gyllebeholdere (Gyllebeholder 1-3).

Lager	Type	Areal (m²)	Kapacitet
Gyllebeholder 1	Flydende	188	800
Gyllebeholder 2	Flydende	492	2.000
Gyllebeholder 3	Flydende	414	2.000

Dybstrøelse fra Drægtighedsstald 2 og den overdækkede foderplads til heste opbevares og håndteres efter gældende regler og køres ud på ejendommens egne arealer.

Al flydende husdyrgødning opbevares i de tre gyllebeholdere på ejendommen, og gyllen udbringes på egne og aftalearealer efter gældende regler. Den samlede opbevaringskapacitet på ejendommen er 4.800 m³.

Det forventede dyrehold er på 450 søer, 17.500 smågrise og 2.500 slagtesvin. Til sammen producerer de 5.800 m³ gylle. Der er derfor kapacitet til over 9 mdrs. gylleproduktion.

Beliggenhed

Planforhold

Ejendommen er beliggende i det åbne land i Lundsbæk, nordvest for Vojens, i Haderslev Kommune. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Adelvej 23, som ligger ca. 200 m fra anlægget. Den nærmeste byzone er Vojens, beliggende ca. 2,6 km fra anlægget.

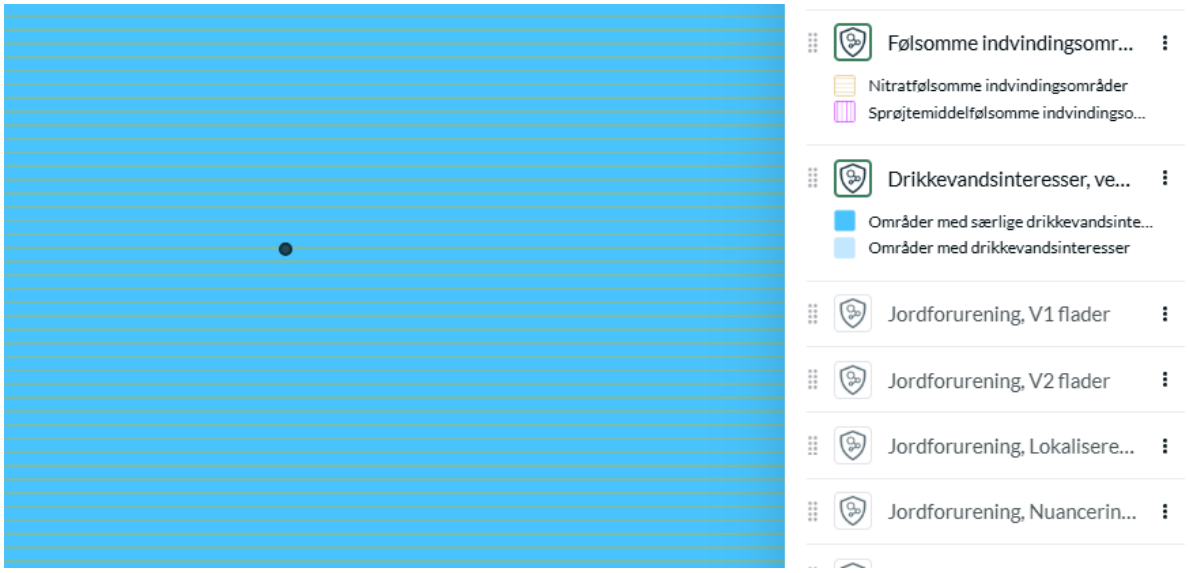
Landskab

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegninger og fredninger er gennemgået. Husdyrbruget er placeret i landzone, og der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.

Området omkring Adelvej 29 ligger i Lundsbæk, nordvest for Vojens, i Haderslev Kommune. Landskabet i denne del af kommunen er formet af den seneste istid og ligger nær det fladere hedeslettelandskab mod vest og det mere bølgeformede morænelandskab øst for Hovedopholdslinjen, som løber gennem kommunen umiddelbart nær Vojens. Området er i dag præget af et åbent, semilukket landbrugslandskab med intensivt dyrkede marker, der brydes af levende hegn, spredt bevoksning og mindre naturarealer som moser og de fugtige engområder omkring vandløbene. Egnen omkring Vojens har traditionelt haft en betydelig husdyrproduktion, og landbruget fylder fortsat markant i landskabets visuelle struktur.

Da det ansøgte alene omfatter nye fodersiloer i tilknytning til det eksisterende anlæg, og der hverken opføres nye stalde eller sker godkendelsespligtige bygningsændringer, vurderes projektet ikke at ændre landskabets karakter i området.

Udpegning	Indenfor	Udenfor
Særlig værdifuldt landbrugsområde		x
Skovrejsningsområde		x
Lavbundsområde		x
Naturbeskyttelsesområde		x
Økologiske forbindelser / spredningskorridorer		x
Kulturhistoriske bevaringsværdier / kulturmiljø		x
Bevaringsværdigt landskab		x
Større sammenhængende landskab		x
Område for store husdyrbrug		x
Specifikke geologiske bevaringsværdier		x
Kystnærhedszone		x
Strandbeskyttelseslinje		x
Kirkebyggelinje		x
Skovbyggelinje		x
Å beskyttelseslinje		x
Sø beskyttelseslinje		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Fredede områder		x
Fortidsminde beskyttelseszone		x
Habitatområde		x
Råstofområder		x
Boringsnære beskyttelsesområder		x
Område med særlig drikkevandsinteresse	x	
Nitratfølsomt indvindingsområde	x	
Sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde		x
Jordforurening V1		x
Jordforurening V2		x



> **Vurdering:** Da der ikke opføres nye stalde, og de nye fodersiloer etableres i tilknytning til det eksisterende anlæg, vil der ikke ske en væsentlig påvirkning af landskabet som følge af projektet. Ovenstående udpegninger er baseret på en gennemgang af tilgængelige

kortlægninger på ansøgningstidspunktet og verificeres endeligt af Haderslev Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen.

Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til §§ 6-8 i husdyrbrugloven (lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019) er gennemgået nedenfor.

§ 6: Forbud mod placering inden for eller nærmere end 50 m fra byzone/sommerhusområde og nærmere end 50 m fra nabobeboelse.

§ 7: Forbud mod placering inden for eller nærmere end 10 m fra kategori 1- og 2-naturtyper.

§ 8: Afstandskrav til vandforsyningsanlæg, vandløb, veje, levnedsmiddelvirksomheder, beboelse og naboskel.

Afstandskrav fra afsnit 8 i ansøgningsskema 266651:

Referencepunkt	Nærmeste bygning	Afstand (m)	Minimumskrav (m)	Status
Naboskel (Adelvej 27)	Silo 12	22	30	Ny silo
Naboskel (Adelvej 27)	Halmlade	21	30	Eksisterende forhold, uændret
Vandløb og søer (over 100 kvm)	Gyllebeholder 3	120	15	Overholdt
Privat boring (ikke almen)	Farestald 2	14	25	Eksisterende forhold, uændret
Stuehus (beboelse på egen ejendom)	Farestald 2	19	15	Overholdt
Adelvej (offentlig vej)	Drægtighedsstald 1	22	15	Overholdt
Adelvej 20 (nabobeboelse)	Drægtighedsstald 1	84	50	Overholdt
Vojens Ejerlav, Vojens (byzone)	Farestald 5	2.564	–	Overholdt

Afstanden fra staldbygningen (Farestald 2) til den private boring (14 m) samt afstanden til stuehuset på egen ejendom vedrører eksisterende bygninger og er uændret i forhold til den lovligt etablerede drift, jf. miljøgodkendelse af 10. august 2018.
Afstanden fra Silo 12(ny) til skel er 22 meter. Der søges derfor dispensation til opførsel af denne. Placeringen er nødvendig da den skal fungere i sammenhæng med den eksisterende silo. Den placeres ikke tættere på skel end den eksisterende halmlade.

Vurdering: Afstandskravet på 30 m til naboskel kan ikke overholdes for Silo 12 (ny), som placeres 22 m fra skel, og der søges derfor om dispensation. Placeringen vurderes at være driftsmæssigt nødvendig, da siloen skal fungere i sammenhæng med den eksisterende silo, og den placeres ikke tættere på skel end den eksisterende halmlade. De øvrige afstandskrav til de nye anlæg er overholdt. De eksisterende bygningers afstandsforhold er uændrede. Projektet vurderes ikke at medføre væsentlige forringelser af kultur- eller landskabelige forhold.

Naturområder

Ammoniakemission

På et husdyrbrug er det primært stalde og husdyrgødningslagre, der er kilde til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger foretaget i Husdyrgodkendelse.dk (skema 266651) viser, at ammoniakfordampningen i ansøgt drift er 4.623,2 kg NH_3-N/år.

Driftstype	Emission fra staldafsnit (kg NH_3-N/år)	Emission fra lagre (kg NH_3-N/år)	Samlet emission (kg NH_3-N/år)
Ansøgt drift	4185,2	438,0	4623,2
Nudrift	3356,8	438,0	3794,8
8 års-drift	3356,8	438,0	3794,8

Kategori 1-natur

Anlægget er beliggende ca. 7,6 km fra det nærmeste kategori 1-naturområde (Surt overdrev sydøst). Beregninger i Husdyrgodkendelse.dk viser en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år. Kravet om maksimal totaldeposition er overholdt.

Kategori 2-natur

Anlægget er beliggende ca. 2,9 km fra det nærmeste kategori 2-naturområde (Overdrev sydøst). Beregninger viser en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år. Kravet om maksimal totaldeposition på 1 kg N/ha/år er overholdt.

§ 3-områder og kategori 3-natur

Inden for ca. 1,7 km fra anlægget er der registreret 8 naturpunkter i kategori 1-3, herunder moser, søer, skov og overdrev. Beregninger i Husdyrgodkendelse.dk viser, at merdepositionen og totaldepositionen er lav for samtlige punkter. Det højeste beregnede niveau er en totaldeposition på 0,7 kg N/ha/år (Ikke kat 3 sø). Kravene til beskyttede naturtyper er overholdt for alle naturpunkter.

Naturpunkt	Kategori	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
Ikke KAT 3, Eng	3	0,1	0,1	0,5
Ikke kat 3 sø	3	0,1	0,1	0,7
Surt overdrev sydøst	1	0,0	0,0	0,0
Overdrev sydøst	2	0,0	0,0	0,0
Potentiel N-følsom skov	3	0,0	0,0	0,2
Mose vest	3	0,0	0,0	0,1
Mose nordøst	3	0,0	0,0	0,1
Mose øst	3	0,0	0,0	0,2

> **Vurdering:** På baggrund af ovenstående vurderes det samlet, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig forringelse af de nærtliggende naturområder.

Internationalt beskyttede arter – bilag IV-arter

Der er ikke i forbindelse med denne ansøgning foretaget en specifik registrering af bilag IV-arter. Da det ansøgte, ikke omfatter opførelse af nye stalde og alene vedrører en ændret sammensætning af den eksisterende produktion samt nye fodersiloer i tilknytning til det eksisterende anlæg, vurderes det ansøgte ikke at forringe levesteder eller yngle- og rasteområder for bilag IV-arter i området.

National beskyttelse af arter og rødliste

Der er ikke registreringer af rødlistearter eller nationalt fredede arter, som forventes påvirket af det ansøgte.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering af husdyrgødning.

Lugtberegninger fra skema 266651:

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gnsn.-afstand (m)	Genekriterie overholdt
Adelvej 23	1	NY	220,4	242,5	242,7	Ja
Adelvej 26	0	NY	219,3	219,3	671,5	Ja
Jegerup Ejerlav, Jegerup	0	NY	687,6	687,6	2.889,2	Ja
Vojens Ejerlav, Vojens	0	NY	687,6	653,2	2.645,7	Ja

Konsekvenszone: 859 m.

Der er beregnet kumulation (1) til Adelvej 23. Det skyldes, at der også holdes grise på Adelvej 27, som ligger inden for 100 m af beboelsen på Adelvej 23, hvorfor de to husdyrbrug indgår i en samlet lugtberegning for denne bebyggelse.

> **Vurdering:** Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for de tre typer er overholdt. Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for de omkringboende naboer.

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte

Støv

Ejendommen ligger ved offentlig vej, og der vil ikke forekomme transporter på grusveje. Det forventes ikke, at transporter til og fra husdyrbruget samt indblæsning af foder vil give anledning til væsentlige støvgener uden for ejendommen. Ved indblæsning af foder er der etableret rør, som leder støvet ud over marken.

Der kan forekomme støv i forbindelse med:

- Transport på grusveje og pladser
- Fyldning af siloer
- Ventilationsluft fra staldene
- Foderlevering

Genebegrænsende foranstaltninger:

- Foder og korn opbevares i tætte siloanlæg
- Hensynsfuld kørsel på gruspladser

> **Vurdering:** Generelt vurderes det, at støvgener fra ejendommen vil være relativt få og kortvarige og derfor ikke vil være til væsentlig gene for de omkringboende naboer.

Fluer og skadedyr

Fluer bekæmpes ved at opretholde en god hygiejne i staldene. Rottebekæmpelse sker via den kommunale ordning samt aftale med certificeret rottebekæmpelse som ca. 4 gange om året sikrer, at der er funktionsdygtige rottefælder på ejendommen.

> **Vurdering:** Det vurderes, at det ansøgte projekt og håndteringen af fluer og skadedyr ikke vil medføre gener for de omkringboende.

Til- og frakørselsforhold

Der er tre indkørsler til ejendommen. Det er primært den østligste og den vestligste indkørsel, der anvendes i forbindelse med driften.

Type	Antal/år, nudrift	Antal/år, ansøgt drift
Indkøbt foder	52	52
Korn	-	-
Brændstof	8	8
Husdyrgødning	260	260
Husdyr til/fra ejendommen	52	52
Døde dyr	104	104
Affald	12	12
Øvrige	52	52
Samlet antal transporter	**540**	**540**

Der er transporter til og fra ejendommen i forbindelse med dyr, foder, gylle, affald, DAKA mv. Transporterne foregår med traktor eller lastbil. Kørsel i forbindelse med markdriften foregår i sæson, og der ryddes altid op, hvis der opstår spild i form af jord, halm mv.

Afhentning af døde dyr sker ved DAKA-pladsen på østsiden af maskinhuset for at undgå smitterisiko.



Derudover forekommer der kørsel med personbiler og varevogne, fx i forbindelse med dyrlæge, elektriker, serviceaftaler og ansatte mv.

> **Vurdering:** Det vurderes, at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet.

Rystelser

Rystelser fra ejendommen eller fra transporter i forbindelse med driften forventes ikke at give gener for omgivelserne. Den primære transport med tunge køretøjer foregår via den østlige indkørsel, som ligger længst væk fra naboerne.

Husdyrbrugets bidrag til vibrationsniveauet (KB-vægtet accelerationsniveau) må ikke overstige følgende værdier, jf. Miljøstyrelsens orientering nr. 9, 1997 om lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer:

Anvendelse	Tidspunkt	Accelerationsniveau (dB)
Boliger i boligområder	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde	Kl. 18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde	Kl. 7-18	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85

Støj

Det forventes ikke, at det ansøgte, vil medføre mere støj fra dyrene og de tilhørende aktiviteter. Ændringerne er begrænset til nye fodersiloer, som supplerer det eksisterende anlæg.

Støj kan forekomme fra ventilationsanlæg, af- og pålæsning af grise, kørsel med landbrugsmaskiner samt øvrig transport. Transporterne foregår primært i dagtimerne.

> **Vurdering:** Det vurderes, at der ikke sker ændringer af betydning for støjniveauet.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt for at beskytte det omgivende miljø er der redegjort for procedurer for håndtering af gylle, kemikalier og olie i tilfælde af uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld: De umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, som kan medføre øget forurening, er brand, uheld i forbindelse med håndtering af gylle samt spild af diesel eller olie.

Uheld med gylle

Ved mindre gylleudslip samler gyllen sig om lækagestedet, hvorfra den kan opsuges og fjernes. Der kan om nødvendigt dæmmes op med jord eller lignende. Omlastning af gylle sker altid under opsyn, hvilket mindsker risikoen for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper eller spild.

Strømsvigt

Ved længerevarende strømsvigt kontaktes energiforsyningsselskabet. Elhovedtavlen er forberedt til nødstrømsanlæg hvis det skulle blive relevant i fremtiden.

Brand

Ved brand tilkaldes brandvæsnet. Der er opsat brandslukningsudstyr strategiske steder på ejendommen, og der iværksættes slukningsarbejde i det omfang, det er forsvarligt

På ejendommen er der en tilpasset beredskabsplan til brug i tilfælde af uheld

> **Vurdering:** Det vurderes, at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld.

Egenkontrol

- Der føres dagligt tilsyn med mekanisk udstyr, såsom ventilationsanlæg, foderanlæg og vandforsyning.
- Der er indgået serviceaftaler med leverandørerne vedrørende ventilationsanlæg.
- Der føres logbog over flydelag på gyllebeholderne.
- Elforbruget registreres månedligt.
- Forbrug af vand, energi og indkøbt foder registreres i bedriftens driftsregnskab.
- Der udføres el-eftersyn.
- Der føres tilsyn under gyllepumpning.

Dokumentation

For at kunne dokumentere, at miljøgodkendelsen og lovgivningen overholdes, er følgende til rådighed på kommunens forlangende:

- Foderplaner
- Slagteriafregninger
- CHR-registreringer
- Registrering af årligt forbrug af el
- Beredskabsplan
- Beholderkontrol og logbøger over flydelag

Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen samt ved brugen af naturressourcer

Grundvand

Husdyrbruget ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser og nitratfølsomme indvindingsområder og er ikke beliggende inden for boringsnære beskyttelsesområder, eller sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder.

Der er en privat boring på ejendommen, som anvendes til vandforsyning af husdyrbruget. Boringen ligger ca. 14 m fra nærmeste staldbygning (Farestald 2). Dette er et eksisterende, lovligt etableret forhold, jf. den endelige miljøgodkendelse af 10. august 2018, og der er i forbindelse med det ansøgte ikke grundlag for at antage en øget risiko for forurening af boringen.

> **Vurdering:** Det vurderes ikke, at den påtænkte driftsændring vil have indvirkning på grundvandet.

Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin mv.)

Opbevaring af reststoffer sker på forsvarlig vis, så der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Dieselolie opbevares i overjordiske tanke i tilknytning til driftsbygningerne. Tanken er placeret på fast bund uden afløb, og spildolie afhentes af en godkendt modtager.

På ejendommen anvendes kemikalier primært i form af desinfektions- og rengøringsmidler. Pesticider opbevares i et aflåst rum, og medicinrester samt kanyler afhentes af en godkendt modtager.

> **Vurdering:** Det vurderes, at reststoffer opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt på ejendommen.

Affald

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald. Der er indgået aftale med en godkendt transportør om afhentning af erhvervsaffald.

Nedenstående skema beskriver affaldshåndteringen på ejendommen:

Affaldstype	Opbevarings-sted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Blyakkumulatorer		Egen	Kommunal modtagestation	0-2	16.06.01	05.99
Spraydåser		Flemming Paulsen A/S	Flemming Paulsen A/S	0-2 240L containere	16.05.04	23.00
Medicinflasker		Flemming Paulsen A/S	Flemming Paulsen A/S	0-2 240L containere	15.01.10	05.13
Kanyler i særlig beholder		Egen	Kommunal modtagestation	0-5 beholdere	18.02.02	05.13
Tørbatterier – NiCd		Egen	Kommunal modtagestation	0-1	20.01.33	77.00
Tørbatterier – Kviksølv		Egen	Kommunal modtagestation	0	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	800 L Container	Flemming Paulsen A/S	Flemming Paulsen A/S	1-4 gange	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	800 L Container	Flemming Paulsen A/S	Flemming Paulsen A/S	1-4 gange	15.01.02	52.00
Bigbags af PE-plast	Lade	Egen	Flemming Paulsen A/S	1-2 gange	15.01.02	52.00
Lysstofrør, elsparepærer		Egen	Kommunal modtagestation	0-1 gange årligt	20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	Varierer	02.01.10	56.20
Diverse brændbart/ restaffald	800 L Container	Flemming Paulsen A/S	Flemming Paulsen A/S	Containeren tømmes ca. hver måned	Afhængig af indhold / 20.03.01	19.00
Glas	Intet fast	Egen			20.01.02	51.00

Døde dyr

Døde dyr opbevares overdækket eller i container på DAKA-pladsen, hvorfra døde dyr afhentes ca. to gange om ugen.

> **Vurdering:** Det vurderes, at husdyrbruget efterlever gældende bekendtgørelse om opbevaring mv. af døde produktionsdyr.

Vand

Vandforbruget anvendes primært til drikkevand og vask af stalde. Der anvendes vand fra egen vandboring.

> **Vurdering:** Der er fokus på at minimere vandforbruget, og det vurderes, at brugen af naturressourcer sker på forsvarlig vis.

Energi

Energiforbruget anvendes til ventilation, gyllepumpning, belysning og udfodring. Følgende energibesparende tiltag er iværksat:

- LED-belysning
- Trinløs styring af ventilationen

> **Vurdering:** Der er fokus på at spare på energien. Driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlige følgevirkninger for miljøet.

BAT (ammoniak)

I lovgivningen er der faste krav, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi, der lever op til den bedste tilgængelige teknologi (BAT), for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH_3-N/år)	4.185	438	4.623
Faktisk emission (kg NH_3-N/år)	4.185	438	4.623
Forskel (kg NH_3-N/år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

BAT-emissionskravet er overholdt med et overskud på 0 kg NH_3-N/år.

Ammoniak – anlæggets emissionsniveau og valg af teknologi

BAT-niveauet for ammoniak er opnået gennem følgende:

På Miljøstyrelsens teknologiliste findes følgende ammoniakreducerende teknologier til brug på svinebrug:

- Luftrensningsanlæg
- Gyllekølingsanlæg
- Forsuringsanlæg
- Delvist fast gulv
- Overdækning af gyllebeholder
- De eksisterende staldsystemer opfylder de fastsatte BAT-krav for de pågældende staldtyper, jf. tabellen i det foregående afsnit.

Der anvendes ikke yderligere staldteknologi, herunder gyllekøling eller luftrensning, da de eksisterende staldsystemer i sig selv opfylder BAT-kravet for stalde, og husdyrbrugets samlede emission ligger på det beregnede BAT-niveau, jf. afsnittet ”BAT (ammoniak)” ovenfor.

Fravalg af teknologier

Der er ikke foretaget en vurdering af fravalg af yderligere teknologier, idet de eksisterende staldsystemer sikrer, at BAT-kravet er overholdt.

> **Vurdering:** På baggrund af ovenstående vurderes det, at projektet lever op til lovgivningens krav til BAT.

Management og godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejderne er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, samt om det ansvar, der følger heraf.
- Forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning registreres i bedriftens driftsregnskab.

- Der foretages jævnlig rengøring i og omkring siloer og bygninger med henblik på at minimere risikoen for lugtgener og uhygiejniske forhold.
- Bedriften har udarbejdet en beredskabsplan, så eventuelle skader ved uheld kan minimeres. Planen opdateres efter behov.

Fodringsstrategi

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af en fastlagt foderplanlægning.
- Foderplaner udarbejdes i samarbejde med konsulent og under anvendelse af den nyeste viden inden for svinefodring.
- Foderanlægget justeres løbende, så den udfodrede mængde svarer til dyregruppens behov, hvorved unødigt foderspild minimeres.
- Der anvendes foder, hvis indhold af fordøjelige aminosyrer og energi er afstemt efter dyregruppens behov, med det formål at reducere kvælstofudskillelsen.
- Søer, polte og smågrise fasefodres, så de tildeles foder tilpasset deres størrelse og behov.

Vurdering: Det vurderes, at husdyrbruget lever op til BAT for fodringsstrategi.

Vand

- Eventuelle lækager identificeres og udbedres hurtigst muligt.
- Der er drikkekopper eller drikkenipler over krybberne i samtlige staldafsnit.

Vurdering: Det vurderes, at husdyrbruget lever op til BAT for vand.

Energi

- Der anvendes LED-belysning i bedriften.
- Der er alene tændt lys i driftsbygningerne i dagtimerne og i forbindelse med arbejde.
- Der er ur på lyset ved smågrise og slagtesvin så lyset er tændt i de lovpligtige 8 timer i døgnet.
- Der er ur på lyset ved de drægtige for at opnå bedst mulig reproduktion.
- Trinløs styring af ventilatorerne i staldene regulerer ventilationen i forhold til staldtemperaturen.
- Undertryksventilation reducerer energiforbruget

Vurdering: Det vurderes, at husdyrbruget lever op til BAT for energi.

Spildevand

- Spildevandsmængden reduceres blandt andet ved brug af højtryksrenser ved vask af stalde.

- Spildevandsledningerne – herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand – er adskilt fra hinanden i overensstemmelse med gældende regler.
- Overfladevand fra vaskepladsen ledes til gyllebeholderne.

Vurdering: Det vurderes, at husdyrbruget lever op til BAT for spildevand.

Støj

- Der anvendes støjsvage ventilatorer.
- Foderanlæg, kværne og tørrerier er placeret indendørs.
- Der anvendes en støjsvag, eldrevet gyllepumpe.
- Samtlige porte og døre holdes lukkede under fodring.
- Der fodres ikke om natten.

Vurdering: Det vurderes, at husdyrbruget lever op til BAT for støj.

Støv

- Der er etableret overbrusningsanlæg i staldene, hvilket reducerer støvgener.
- Alt foder opbevares i lukkede siloer.

Vurdering: Det vurderes, at husdyrbruget lever op til BAT for støv.

Lugt

- Der foretages jævnlig rengøring i og omkring siloer og bygninger.
- Der anvendes primært staldsystemer med begrænset gylleoverflade (delvis spaltegulv).
- Der er stor afstand til områder med behov for særlig beskyttelse mod lugt (byzone)

Vurdering: Det vurderes, at husdyrbruget lever op til BAT for lugt.

Opbevaring af husdyrgødning

Husdyrgødningen opbevares i gyllebeholdere på ejendommen. Dybstrøelse fra dybstrøelsesafsnittet udbringes direkte.

- Gyllen opbevares i beholdere med tæt flydelag
- Der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til, at gyllen kan udbringes i perioder med optimale vækstbetingelser for afgrøden
- Beholderne kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger, og bund og vægge er tætte og beskyttet mod tæring
- Gyllebeholderne er omfattet af den lovpligtige 10-års beholderkontrol og er under jævnligt opsyn

- Gylle omrøres kun umiddelbart før udbringning fra beholderne

> **Vurdering:** Det vurderes, at husdyrbruget lever op til BAT for opbevaring af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning

Gyllen udbringes på ejendommens egne arealer og aftalearealer i overensstemmelse med gældende regler. Dybstrøelse fra dybstrøelsesafsnittet udbringes direkte

> **Vurdering:** Det vurderes, at husdyrbruget lever op til BAT for udbringning af husdyrgødning.

Samlet BAT-vurdering

Samlet vurderes det, at projektet lever op til BAT inden for følgende punkter: ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt, opbevaring af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning.

Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgtes virkning på miljøet

Nedenfor er nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet:

- Staldsystemerne er primært med delvis spaltegulv med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand, er adskilt fra hinanden efter gældende regler.
- Olietanke står på fast bund uden afløb, og vask af maskiner sker på vaskeplads med afløb til gyllebeholderne.
- Der foretages egenkontroller for bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand.
- I stalde med slagtesvin foretages der hyppig udslusning af gylle
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

Tiltag ved ophør

Ved ophør af produktionen vil gødnings- og foderanlæg blive tømt og rengjort.

.

Befolkningen og menneskers sundhed

Husdyrproduktionen på ejendommen overholder alle lovens fastsatte krav i forhold afstand og lugtgener til naboer, hvorfor det ikke forventes, at omkringboende bliver væsentligt generet af lugt fra husdyrproduktionen end hvad der måtte forventes af en produktion på den størrelse beliggende i landzone.

Støvgener minimeres ved at foderet håndteres i lukkede systemer og ved fornuftig håndtering af halm ved strøning samt hensynsfuld kørsel, hvorfor det ikke forventes at omkringboende bliver væsentligt generet af støv fra husdyrproduktionen.

De fastsatte grænser for støjgener forventes overholdt dag og nat, ved hensynsfuld kørsel med transporter, og ved kørsel med hovedparten af transporterne indenfor almindelig arbejdstid minimeres støjgenerne, hvorfor det ikke forventes at omkringboende bliver væsentligt generet af støj fra husdyrproduktionen.

Der holdes generelt en god hygiejne omkring staldene og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af rotter og mus samt mulighederne for udklækning af fluelarver bliver minimeret. Derfor forventer ansøger ikke at omkringboende er væsentligt generet af skadedyr fra husdyrbruget.

Vurdering: Det vurderes, at husdyrbruget på Adelvej 29 kan drives på stedet uden at påvirke menneskers sundhed negativt.

Smittebeskyttelse

Smittebeskyttelse omfatter både beskyttelse af besætningens egne dyr mod indførsel af smitsomme sygdomme, beskyttelse mod spredning af sygdomme mellem besætninger og beskyttelse mod spredning af zoonotiske smitstoffer til det omgivende samfund.

Alternative løsninger

Den ansøgte løsning er valgt, fordi den udnytter de eksisterende stalde og lagerfaciliteter bedst muligt, uden at der skal opføres nye stalde eller ske godkendelsespligtige bygningsændringer.

Projektet sigter mod at tilpasse produktionen til den aktuelle drift.

Vurdering: Det vurderes, at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer mv.), miljøet og husdyrbruget.

Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten

Denne ansøgning er udarbejdet efter Husdyrloven, og det vurderes ud fra ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

- Befolkningen og menneskers sundhed.
- Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter.
- Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
- Materielle goder, kulturarv og landskabet.
- Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter ovenstående punkter.
- Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer.

Kildeliste

Lovgivning

Husdyrbrugloven – Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen – Bekendtgørelse nr. 1261 af 29. november 2019 om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug (bilag 1)

Beregningsværktøjer og ansøgningssystem

Husdyrgodkendelse.dk – Ansøgningsskema nr. 266651, Miljøstyrelsen

Teknologibeskrivelser

Miljøstyrelsens Teknologiliste (gældende version)

Faglige retningslinjer

Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi – Retningslinjer for bekæmpelse af fluer og skadedyr i svineproduktion

Bilag og dokumentation

Haderslev Kommunes spildevandsplan (gældende version)

Haderslev Kommunes Regulativ for Erhvervsaffald (gældende version)